

Sivistyslautakunta

Aika 28.01.2021 klo 17:15 - 18:47

Paikka Teams-kokous

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 9	Käyttösuunnitelma 2021 sivistyslautakunta	4
§ 10	Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan erillisavustukset 2021	7
§ 11	Kesän 2021 varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen hyvitykset	10
§ 12	Urheilupuiston koulun hankesuunnitelma	11
§ 13	Lukuvuoden 2021-2022 tuntikehys	13
§ 14	Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja jäsenkuntien välinen sopimus aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä erityishuoltona	15
§ 15	Otto-oikeuden käyttäminen viranhaltijoiden päätöksiin	18
§ 16	Ilmoitusasiat	20
§ 17	Kehitys- ja keskusteluasiat	21

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Kalliokoski Taneli, KESK	puheenjohtaja	Saapui kokoukseen klo 18:01, 12 §:n käsittelyn aikana
	Heinonen Jonna, VIHR Kakko Kimmo, SMP-ryhmä	jäsen jäsen	Poistui kokouksesta klo 17:47, 10 §:n käsittelyn aikana; Saapui kokoukseen klo 18:03, 12 §:n käsittelyn aikana
	Keturi Mari, SDP Kiurunen Mikko, KOK Linna Tommi, VIHR Martelius Seija, KOK	jäsen jäsen jäsen varapuheenjohtaja	Puheenjohtajana klo 18:01 saakka, 12 §:n käsittelyyn asti
	Oksa Jari, SDP Raekannas Riikka, KESK Valli Mika, RKP Pispala Leni, VIHR Heinonen Lucas Hirvonen Tiina Viljamaa Marja Laine Marja-Leena Luostarinen Kati Mäkelä Outi	jäsen jäsen jäsen kunnanhallituksen edustaja nuorisovaltuuston edustaja esittelijä pöytäkirjanpitäjä asiantuntija asiantuntija kunnanjohtaja	
Poissa	Helminen Kaisa, KOK		

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Mari Keturi ja Mikko Kiurunen.

Käsittellyt asiat

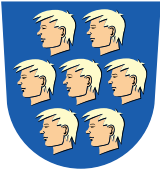
9 - 17

Allekirjoitukset

Seija Martelius

Marja Viljamaa

Ptk tark.

puheenjohtaja klo 18:01 saakka,
12 §:n käsittelyyn asti

pöytäkirjanpitäjä

Taneli Kalliokoski
puheenjohtaja klo 18:01 alkaen,
12 §:n käsittelystä alkaen

Pöytäkirjan tarkastus

Mari Keturi
pöytäkirjantarkastaja

Mikko Kiurunen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Nurmijärven kunnan internetsivuilla 5.2.2021.

Käyttösuunnitelma 2021 sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 9
29/02.02.00/2021

Valtuusto on 11.11.2020 kokouksessaan vahvistanut vuoden 2021 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2021-2023. Talousarviossa valtuusto päättää kunnan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämistä määrärahoista ja tuloarvioista sekä strategiaa toteuttavista vuositavoitteista. Talousarvioon ja -suunnitelmaan sisältyvät mm. Nurmijärven kuntastrategia vuosille 2018-2025, toimialojen ja liikelaitosten kuntastrategiasta johdetut vuositavoitteet, keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2021 sekä osoitettu sitovat käyttötalouden ja investointien määrärahat, joilla toiminta rahoitetaan. Talousarvioon on koottu myös keskeisimmät tulosalueiden perustiedot kuten henkilöstöressurssia kuvaava HTV-tieto ja suoritustietoja.

Kunnan hallintosäännön 59 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja sitä täydentäviä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Kunnanhallitus on hyväksynyt 14.12.2020 vuoden 2021 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen (oheismateriaalina).

Talousarvion toimeenpanossa tulee huomioida talousarvion täytäntöönpano-ohjeen lisäksi muut kunnassa vahvistetut ohjeet ja säännöt. Näitä ovat esimerkiksi kunnan hallintosääntö, sisäisen valvonnan ohje, hankintaohje, konserniohje sekä erinäiset lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien vahvistamat ohjeet ja periaatelinjaukset.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava valtuuston hyväksymää talousarviota. Talousarvio sitoo toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla valtuuston toiminnan ja talouden ohjauväline. Siihen tehtävistä muutoksista päättää sitovuusmääräykset huomioon ottaen valtuusto.

Talousarvion määrärahojen ylityspaine tai tuloarvioiden alitusuhka tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan tilikauden aikana toimialan sisällä toteutettavien määrärahasiirroin. Myös talousarviossa asetettuja vuositavoitteita tulee talousarviovuoden aikana muuttaa tai poistaa, mikäli tavoitteen toteuttaminen muuttuu jostakin syystä mahdottomaksi.

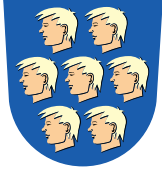
Talousarvion sitovuus

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate).

Talousarviovuoden kuntastrategiaa toteuttavat vuositavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden.

Käyttösuunnitelmat ja liikelaitosten talousarviot

Määrärahat ja tuloarvot on talousarviossa esitetty toimialoittain ja tulosalueittain. Lautakunnat voivat halutessaan laatia näihin perustuen käyttösuunnitelmansa, joiden tulee, käyttö- ja

investointitalouden sitovuustasot huomioiden, vastata eurolleen valtuuston hyväksymää toimintakatetta.

Käyttösuunnitelmissa voidaan lisäksi asettaa valtuustotason tavoitteista johdettuja lauta-/johtokuntatasoisia alemman tason sitovia osatavoitteita. Lauta-/johtokuntatasoiset osatavoitteet voidaan hyväksyä joko käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisenä asiana. Osatavoitteet asetetaan toiminnalle ja taloudelle siten, että ne noudattavat kuntastrategiaa, niiden toteutumiseen voidaan toimialalla vaikuttaa, ja että niiden toteutumista voidaan seurata konkreettisesti mitaten lautakunnan/liikelaitoksen edellyttämässä aikataulussa. Tavoitteita voidaan asettaa toiminnan taloudellisuudelle, tuottavuudelle ja vaikuttavuudelle. Käyttösuunnitelman esitysmuoto voi noudattaa talousarvion esitysmuotoa ja rakennetta.

Toimialojen on pitäydyttävä vain välttämättömissä hankinnoissa ja rekrytoinneissa. Käyttökulujen hillitseminen on merkittävin talouden hallintakeino. Mikäli tuloarvio ylittyy tai määräraha-arvio alittuu talousarviosta, parantunut toimintakate tulee viedä muutoksena valtuustoon. Tällöin esimerkiksi tuloarvion oleellisesti ylittyessä talousarviosta, ylitystä vastaavaa osuutta toimintakuluissa ei saa kasvattaa toimintakatteen säilyttämiseksi talousarvion tasossa.

Toiminnan ja talouden raportointi

Kunnan, kunnan liikelaitosten ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuosisikatsauksissa neljännesvuosittain. Viimeinen raportointi tapahtuu tilinpäätöksessä. Talousarvion muutosehdotukset perusteluineen esitellään pääsääntöisesti valtuustolle raportoitavien osavuosisikatsauksien yhteydessä.

Osavuosisikatsauksissa kunnan toimialat ja liikelaitokset raportoivat kuntastrategiasta johdettujen vuositavoitteiden, käyttötalouden ja investointien toteutumisesta. Osavuosisikatsauksissa annetaan myös tilinpäätösnäyte.

Lautakuntatasoiset tavoitteet

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala ei ole laatinut erillistä käyttösuunnitelmaa, koska valtuuston vahvistama talousarvio on laadittu tulosaluetasoisesti. Liitteenä on valtuustotason vuositavoitteista johdetut koko toimialaa koskevat lautakuntatasoiset sitovat osatavoitteet sekä muut lautakuntatasoiset osatavoitteet.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala esittää, että lautakuntatasoisten osatavoitteiden toteutuminen raportoidaan lautakunnalle osavuosisikatsauksissa puolivuositain.

Sivistyslautakunnan toimivaltaan kuuluvat sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut, koulutuspalvelut sekä hyvinvointipalvelujen tulosalueen osalta kasvun ja oppimisen tukipalvelut.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta hyväksyy liitteessä olevat vuoden 2021 lautakuntatasoiset tavoitteet sivistyslautakunnan alaisen toiminnan osalta. Tavoitteiden toteutuminen raportoidaan lautakunnalle osavuosikatsauksissa puolivuositain.

Valmistelija

Sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410
Hallintopäällikkö Marja Viljamaa, puh. 040 317 2400

Asian käsittely

Lautakunnan jäsen Riikka Raekannas esitti, että lautakuntatasoiseen tavoitteeseen *Alkuluokkatoiminnan laajentaminen* lisätään toimenpiteisiin toiminnan vaikuttavuuden arviointi. Lautakunta kannatti yksimielisesti esitystä. Lisäys päätettiin kirjata seuraavasti: Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan keväällä 2021 toiminnassa mukana olevien lapsien huoltajille ja henkilökunnalle suunnatulla kyselyllä.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi liitteessä olevat vuoden 2021 lautakuntatasoiset tavoitteet sivistyslautakunnan alaisen toiminnan osalta seuraavalla lisäyksellä:
Tavoitteen Alkuluokkatoiminnan laajentaminen toimenpiteisiin lisättiin:
Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan keväällä 2021 toiminnassa mukana olevien lapsien huoltajille ja henkilökunnalle suunnatulla kyselyllä.

Tavoitteiden toteutuminen raportoidaan lautakunnalle osavuosikatsauksissa puolivuositain.

Liitteet

Liite[1]

SIHY_lautakuntatasoiset sitovat tavoitteet 2021_sivtlk 28.1.2021 käsittelyn jälkeen

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan erillisavustukset 2021

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 10
1152/02.05.01.02/2020

Nurmijärven kunnan hallintosäännön (KV 11.11.2020 § 70) mukaan sivistyslautakunnan tehtävänä on jakaa avustukset taiteen perusopetusta ja kansalaisopistotoimintaa järjestäville yhdistyksille.

Kunnanhallitus on 29.1.2018 §:ssä 25 hyväksynyt Nurmijärven kunnan yhdistyksille myöntämien toiminta-avustusten periaatteet, joita sovelletaan erillisavustusten jakamisessa. Avustusta voidaan myöntää nurmijärveläiselle tai Nurmijärvellä toimintaa järjestävälle yhdistykselle, joka edistää kunnan strategian toteutumista, täydentää ja monipuolistaa kunnan tarjoamia palveluja, edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja harrastusmahdollisuuksia.

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 30.3.2017 § 19 päättänyt, että tulevaan toimintavuoteen kohdistuvan erillisavustuksen hakuaika päättyy 15.8. Hakemuksen käsittelyn edellytyksenä on, että hakija on toimittanut kuntaan edellistä toimintavuotta koskevat hyväksytyt tilinpäätösasiakirjat (toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase, tilinpäätöksen allekirjoitussivu ja tarkastuskertomus sekä allekirjoitettu vuosikokouksen pöytäkirjaote) kuluvana vuonna 31.5. mennessä. Hakemukseen pitää liittää tulevaa vuotta koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio, tieto toimintaan tai tapahtumiin hakuvuotta edeltävänä vuotena osallistuneiden lukumäärästä, sekä selvitys siitä, miten toiminta tukee kunnan strategisia tavoitteita.

Hakuajan (15.8.2020) päättymisen jälkeen todettiin, että osa taiteen perusopetusta järjestävistä oppilaitoksista ei ollut jättänyt hakemustaan, minkä vuoksi hakuaikaa jatkettiin sivistyslautakunnan päätöksellä siten, että se päättyi 30.9.2020.

Vuoteen 2020 saakka käsityökulttuuria edistävän järjestön, Taito Etelä-Suomi ry:n, avustuksen on myöntänyt hyvinvointilautakunta. Koska kysymyksessä on opetus- ja kurssitoimintaa järjestävä yhdistys, vuoden 2021 talousarviovalmistelussa siirrettiin kirjasto- ja kulttuuripalvelujen budjetista vuoden 2020 myönnettyä avustussummaa vastaava määräraha, 26 850 euroa, koulutuspalvelujen budjettiin. Näin ollen ennen talousarviovalmistelun aikana tehtyjä karsintoja koulutuspalveluihin varattu avustusmääräraha vuodelle 2021 oli 268 578 euroa, kun siihen oli sisällytetty kirjasto- ja kulttuuripalveluista siirretty määräraha 26 850 euroa. (241 728 euroa + 26 850 euroa).

Valtuuston 13.11.2020 hyväksymässä talousarviossa on esitetty avustusmääräraha 243 178 euroa vuodelle 2021 taiteen perusopetusta ja kansalaisopistotoimintaa järjestäville oppilaitoksille sekä muulle opetukselle ja kurssitoiminnalle. Myönnetty avustusmääräraha taiteen perusopetusta ja kansalaisopistotoimintaa järjestäville oppilaitoksille vuonna 2020 oli 241 728 euroa ja 256 728 euroa vuonna 2019.

Avustuksista päätettäessä huomioidaan avustettavan toiminnan laatu ja laajuus. Huomiota kiinnitetään erityisesti mukana olevien lukumäärään sekä hakijan taloudelliseen kokonaistilanteeseen. Avustettavan toiminnan on edistettävä kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista.

Toiminta-avustuksia jaettaessa on kiinnitetty huomiota hakuajan päättymistä edeltäneen toimintavuoden tilinpäätösasiakirjoihin, tapahtumiin sekä opetukseen osallistuneiden lukumäärään ja kuluvan vuoden toimintasuunnitelmaan sekä selvitykseen siitä, miten toiminta tukee kunnan strategisia tavoitteita. Nämä kaikki tiedot selviävät hakijoiden toimittamista asiakirjoista. Arvioitaessa avustussummia on huomioitu oppilaitosten saamat muut tuet, esim. valtionavustus.

Avustusta ovat määräaikaan mennessä hakeneet Nurmijärven opisto, Nurmijärven musiikkiopisto, Nurmijärven tanssiopisto, Nurmijärven Kivi-juhlat ry sekä Taito Etelä-Suomi ry. Luottamushenkilöiden extranettiin on tallennettu (ei julkisia) 30.9.2020 mennessä saapuneet avustushakemukset ja tilinpäätöstiedot sekä vertailutaulukko viime vuosilta.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää myöntää koulutuspalveluiden budjetista erillisavustuksia vuodelle 2021 seuraavasti (suluissa vuonna 2020 myönnetty avustus):

Taiteen perusopetus:

- Nurmijärven musiikkiopisto 102 000 euroa (116 898 e)
- Nurmijärven tanssiopisto 32 000 euroa (34 500 e)
- Nurmijärven opisto, kuvataidekoulu ja musiikkikoulu 15 000 euroa (13 900 e)
- Kivi-juhlat/teatteri 2 000 euroa (2 500 e)

Vapaa sivistystyö:

- Nurmijärven opisto 68 790 euroa (73 930 euroa)

Muu opetus- ja kurssitoiminta

- Taito Etelä-Suomi 23 388 euroa (26 850 euroa)

Valmistelija

Sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410

Asian käsittely

Lautakunnan jäsen Mika Valli ja pöytäkirjanpitäjä Marja Viljamaa poistuivat esteellisinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28.1 § 5 kohta).

Pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi valittiin pöytäkirjanpitäjäksi Marja Viljamaan tilalle Kati Luostarinen.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kesän 2021 varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen hyvitykset

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 11
434/02.05.00.00/2020

Sivistyslautakunnan päätöksen mukaisesti vuosina 2012-2017 ja väli vuosien jälkeen vuonna 2020 perheet ovat saaneet vapautuksen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, mikäli ovat sitoutuneet pitämään lapsensa pois varhaiskasvatuksesta kaksi peräkkäistä kokonaista kalenterikuukautta, kesä ja heinäkuun ajan.

Järjestely on ollut perheille mieluinen ja sitä on käytetty paljon. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden lomat ovat olleet helppoja järjestää, koska lapsia on ollut paljon pois kesä-heinäkuun aikana. Varhaiskasvatuksen työntekijät ovat myös pitäneet perinteisesti tuona aikana paljon harkinnanvaraisia palkattomia lomia.

Vuonna 2020 koronapandemian vuoksi perheille annettiin paljon maksuttomia vapaita, runsaan 400 000 euron arvosta, eivätkä maksutuotot kertyneet tavoitteen mukaisesti vaan jäivät alle budjetin. Korona sotki myös lomajärjestelyjä, koska varhaiskasvatusyksikköjä oli lomien aikana enemmän auki tartuntavaaran takia.

Vuoden 2020 kesäkuun tuotot olivat 164 294 euroa ja heinäkuun tuotot 19 030 euroa. Vuosi 2020 ei ole kuitenkaan vertailukelpoinen, koska paine varhaiskasvatukseen osallistumiseen kesäaikana koronakevään aiheuttamien poissaolojen jälkeen oli suuri. Vertailun vuoksi vuoden 2019 kesäkuussa asiakasmaksutuotot olivat 185 302 euroa ja heinäkuussa 9 641 euroa. Tällöin kesä-heinäkuun maksuttomuutta ei ollut, koska asiakkaita laskutettiin ainoastaan niistä tunneista, joita he käyttivät, eli kesäajan maksuttomuutta ei tarvittu.

Työntekijät pitivät vuoden 2020 kesä-heinäkuussa harkinnanvaraisia palkattomia tai palkattomia päiviä säästötarkoituksessa yhteensä 967 päivää, josta henkilöstösäästöjä kertyi n. 75 000 euroa. Vuoden 2019 kesä-heinäkuussa varhaiskasvatuksen työntekijät pitivät harkinnanvaraisia palkattomia 737 päivää, mikä tarkoitti sen aikaisissa palkoissa noin 65 000-70 000 euron henkilöstösäästöä.

Ennakoon on vaikea arvioida, paljonko asiakasmaksutuottoja jäisi toteutumatta kesällä 2021, mikäli maksuvapautukset annettaisiin. Myös työntekijöiden harkinnanvaraisia lomia on vaikea tällä hetkellä arvioida.

Sivistyslautakunnalle esitetään, että vuoden 2021 asiakasmaksu hyvitetään niille perheille, jotka ennalta ilmoitetusti sitoutuvat hoitamaan lapsensa kotona kaksi kokonaista kalenterikuukautta, kesä- ja heinäkuun (1.6.-31.7.2021).

Perheiden tulee tehdä sitovat ilmoittautumiset maksuttomille kalenterikuukausille, 1.6.-31.7.2021, 30.4.2021 mennessä Päikyn kautta. Myöhässä tulleita hakemuksia ei hyväksytä. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen vapautusajalta ei makseta kotihoidon tukea eikä sen kuntalisää.

Taloudelliset vaikutukset: Asiakasmaksutuotot vähenevät kesä-heinäkuulta 2021.

Henkilöstösäästöjä syntyy, mikäli työntekijät anovat tuona aikana harkinnanvaraisia palkattomia, mikäli lapsia on paljon pois varhaiskasvatuksesta.

Lapsivaikutukset: Lapset saavat pidemmän kesäloman varhaiskasvatuksesta.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää, että varhaiskasvatuksen asiakkaina olevat perheet voivat saada hyvityksen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, mikäli he ennalta ilmoitetusti sitoutuvat hoitamaan lapsensa kotona 1.6.-31.7.2021 välisen ajan.

Asiaksmaksujen vapautusajalta ei makseta kotihoidon tukea eikä sen kuntalisää.

Perheiden tulee ilmoittaa lapsensa poissaolo 30.4.2021 mennessä sitovasti Päikyn kautta.

Valmistelija

Varhaiskasvatuspäällikkö Leena Laine, 040 317 2201

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Urheilupuiston koulun hankesuunnitelma

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 12
1620/10.03.02.00/2020

Tilakeskus on valmistellut Urheilupuiston koulun hankesuunnitelman. Urheilupuiston koulu on osa Nurmijärven kunnan hyväksyttyä investointiohjelmaa. Hankkeelle on varattu 16,6 miljoonan euron määräraha, josta 0,6 miljoonaa euroa on vuodelle 2021. Vuoden 2021 määräraha käytetään korjauksiin, joilla parannetaan sisäilmaolosuhteita koulussa varsinaisen hankesuunnitelman mukaisen hankkeen valmistumiseen saakka. Investointimääräraha 16 miljoonaa on suunniteltu käytettäväksi uuden Urheilupuiston koulun rakentamiseen. Uudisrakennukseen varataan opetustilat perusopetuksen 6-9 vuosiluokkien oppilaille. Tilat on suunniteltu 580 oppilaalle.

Korjaamalla nykyistä Urheilupuiston koulua voidaan välttää kalliiden väistötilojen rakentaminen, kunnes uudishanke on valmis. Sisäilmakorjausten aikana koulu käyttää osittain Monikon tiloja. Peruskorjausta nykyiseen Urheilupuiston kouluun ei kannata tehdä, koska korjausaste olisi vähintään noin 80 %.

Ensisijaisena uuden Urheilupuiston koulun sijoittumisvaihtoehtona on tutkittu Arkadian yhteislyseon länsipuolista tonttia Lepsämäntien pohjoispuolella. Uudisrakennus toteutetaan kolmikerroksisena kompaktina rakennuksena. Tonttiliittymän osalta länsipuolinen pientaloasutus ja tuleva koulu hyödyntävät samaa liittymää Lepsämäntieltä. Uudisrakennuksen valmistuttua vanha koulurakennus puretaan ja nykyiselle tontille voidaan toteuttaa muita julkisia palveluita kuten esimerkiksi päiväkotia ja / tai kirjasto.

Ratkaisun edut:

- Alueella ei ole rakentamista rajoittavaa kunnallistekniikkaa.
- Rakennuspaikalta on mahdollisuus luoda hyvät yhteydet pohjoispuolella sijaitsevalle urheilukentälle.

Ratkaisun haitat:

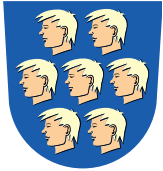
- Alue on nykyistä sijaintia syrjäisempi.
- Edellyttää asemakaavan muutosta
- Rinnemaasto asettaa reunaehdoja rakentamiselle.

Sivistyslautakunta tekee osaltaan hankesuunnitelmasta esityksen suoraan kunnanhallitukselle, näin pyritään nopeuttamaan Urheilupuiston koulun hankesuunnitelman käsittelyä ja luomaan perusta hankkeen jatkovalmistelulle.

Hankesuunnitelma on liitteenä.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta hyväksyy osaltaan hankesuunnitelman ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että nykyistä Urheilupuiston koulua ei korjata, vaan se toteutetaan uudishankkeena Lepsämäntien varteen Arkadian yhteislyseon länsipuolelle. Palveluverkkotyön täsmennykset huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401
Sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410

Asian käsittely

Lautakunnan jäsen Mikko Kiurunen esitti seuraavan lisäyksen hankesuunnitelmaan: *Jos tulevina vuosina tulee tarve lisätä liikuntatiloja koulun ulkopuoliseen käyttöön, kustannuksia ei tule sisällyttää koulutuspalvelujen budjettiin.* Lautakunta kannatti yksimielisesti esitystä.

Lautakunnan jäsen Seija Martelius esitti seuraavan lisäyksen hankesuunnitelmaan: *Urheilupuiston koulun ympäristössä tulee liikennesuunnitteluun kiinnittää erityistä huomiota, kun Lepsämäntien liikennemäärät kasvavat.* Lautakunta kannatti yksimielisesti esitystä.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi osaltaan hankesuunnitelman ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että nykyistä Urheilupuiston koulua ei korjata, vaan se toteutetaan uudishankkeena Lepsämäntien varteen Arkadian yhteislyseon länsipuolelle. Palveluverkkotyön täsmennykset huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Lautakunta teki seuraavat lisäykset hankesuunnitelmaan:

- Jos tulevina vuosina tulee tarve lisätä liikuntatiloja koulun ulkopuoliseen käyttöön, kustannuksia ei tule sisällyttää koulutuspalvelujen budjettiin.
- Urheilupuiston koulun ympäristössä tulee liikennesuunnitteluun kiinnittää erityistä huomiota, kun Lepsämäntien liikennemäärät kasvavat.

Liitteet

Liite[2]

Urheilupuiston hankesuunnitelma

Lukuvuoden 2021-2022 tuntikehys

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 13
102/12.00.01.02/2021

Nurmijärven kunnan sivistyslautakunnan toimintasäännön 2019 mukaan sivistyslautakunta päättää tuntikehysten yhteismäärästä. Toimintasäännön 3.1.13. kohdan mukaan opetuspäällikkö päättää lukuvuosittain sivistyslautakunnan hyväksymän tuntikehysten yhteistuntimäärän jakamisesta koulujen kesken.

Lukuvuoden 2021–2022 tuntikehysten pohjana on lukuvuoden 2020–2021 tuntikehysten kokonaismäärä 11 395,12 vuosiviikkotuntia. Tuntikehys jaettiin perusopetuksen ja lukion kesken siten, että perusopetuksen tuntikehys on 10 720,12 vuosiviikkotuntia ja lukion tuntikehys on 675 vuosiviikkotuntia. Vuoden 2021 talousarvion henkilöstösuunnitelmaan ei sisälly sellaisia uusia opettajanvirkoja, jotka vaikuttaisivat tuntikehysten kokonaismäärään. Täten lukuvuoden 2021–2022 tuntikehysten kokonaismäärä on sama kuin lukuvuonna 2020-2021 eli 11 395,12 tuntia.

Kullekin peruskoululle lasketaan tuntikehys oppilasmäärän perusteella huomioiden koululla olevat erityisluokat. Laskennan pohjana käytetään vuosiluokkien 2-6 ja 8-9 osalta 8.1.2021 mukaisia oppilasmääriä. Seitsemännen vuosiluokan osalta laskennassa käytetään 29.1.2021 lähikoulun osoittamisessa vahvistettavia oppilasmääriä. Ensimmäisen vuosiluokan osalta laskennassa käytetään 11.3.2021 lähikoulun osoittamisessa vahvistettavia oppilasmääriä.

Tuntikehys sisältää myös virkaehtosopimuksen mukaiset opetusvelvollisuuteen luettavissa olevat tehtävät sekä osa-aikaiseen erityisopetukseen ja tukiopetukseen tarvittavat tunnit. Tuntikehystä laskettaessa huomioidaan myös A2 -kielen opetuksen ja koulujen yhteisten uskonnonopetuksen ryhmien tarvitsemat tunnit kuhunkin kouluun syntyvien ryhmien määrän mukaan. Lisäksi koulu saa jokaisesta integroidusta erityisoppilaasta 0,5 vuosiviikkotuntia ja jokaisesta 11-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevasta oppilaasta 1,5 vuosiviikkotuntia oppilaskohtaista lisää.

Opetusvelvollisuuteen luettavissa oleviin tehtäviin käytettävä tuntimäärä lasketaan oppilasmäärätietojen pohjalta virkaehtosopimuksen mukaisina.

Osa-aikaisen erityisopetuksen laskennallinen tuntikehys saadaan kertomalla koulun kokonaisoppilasmäärä oppilaskohtaisella tuntimäärällä 0,1 vuosiviikkotuntia.

Lukiokoulutuksen tuntikehys määräytyy mahdollisten uusien opettajanvirkojen edellyttämien tuntimäärien, opiskelijamäärien ja lukuvuoden 2020–2021 tuntikehysten pohjalta. Koska lukion opiskelijamäärä on kasvanut usean vuoden ajan, perusopetuksen tuntikehyksestä siirretään takaisin lukion tuntikehykseen lukuvuosina 2016-2017 ja 2017-2018 lukion tuntikehyksestä siirretty 10 + 10 vuosiviikkotuntia.

Kunnan tuntikehysten kokonaismäärä lukuvuonna 2021–2022 on yhteensä 11 395,12 vuosiviikkotuntia. Tuntikehys esitetään jaettavaksi perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kesken seuraavasti (suluissa lukuvuoden 2020-2021 tuntikehys):

- perusopetus 10 700,12 vuosiviikkotuntia (10 720,12)
- lukiokoulutus 695 vuosiviikkotuntia (675)

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

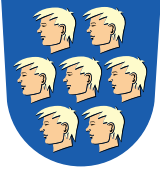
Sivistyslautakunta päättää hyväksyä lukuvuoden 2021–2022 tuntikehyksen kokonaismääräksi 11 395,12 vuosiviikkotuntia, josta perusopetuksen tuntikehys on 10 700,12 vuosiviikkotuntia ja lukiokoulutuksen tuntikehys on 695 vuosiviikkotuntia.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja jäsenkuntien välinen sopimus aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä erityishuoltona

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 14
108/12.01.05.00/2021

Tausta

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän (jatkossa kuntayhtymä) tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla kuntayhtymän perussopimuksen mukaiset sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Perusopetuksen palvelujen järjestämis- ja kustannusvastuu kuuluu perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaisesti oppivelvollisuusikäisen lapsen asuinkunnalle. Perusopetuslain 48 b §:n mukaan kunta voi järjestää ja hankkia perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille erityisen tuen oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977), jatkossa kehitysvammalaki, 34 §:n mukaan erityishuollon yksilölliseksi toteuttamiseksi tehdään erityishuolto-ohjelma jokaista erityishuollon tarpeessa olevaa henkilöä varten. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen (988/1977) 4 §:n mukaan erityishuolto-ohjelman tulee sisältää suunnitelma annettavasta erityishuollosta, sen toteuttamistavasta sekä siitä, milloin erityishuolto-ohjelma viimeistään otetaan tarkistettavaksi. Henkilöllä, joka täyttää kehitysvammalain 1 §:n määritelmän on oikeus saada erityishuolto-ohjelma.

Sopimus aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä erityishuoltona

Kuntayhtymän ja jäsenkuntien välillä on tarkoitus tehdä sopimus, jossa sovitaan aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä kehitysvammalain 1 §:n tarkoittamille perusopetuksen oppilaille silloin, kun perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole lapsen yksilölliseen palvelutarpeeseen nähden riittävää ja sopivaa.

Sopimuksen mukaan kuntayhtymä järjestää ja kunnat tuottavat jatkossa aamu- ja iltapäivähoidon niille kehitysvammalain 1 §:n tarkoittamille perusopetuksen oppilaille, joiden erityishuolto-ohjelmassa tarve aamu- ja iltapäivähoitoon on todettu. Palvelun järjestäminen perustuu kuntayhtymän vahvistamaan yksilölliseen kehitysvammalain tarkoittamaan erityishuolto-ohjelmaan, jossa on todettu lapsen aamu- ja iltapäivähoidon tarve.

Kunta toimii palvelujen tuottajana kuntayhtymän toimeksiannosta. Kunta voi hankkia palvelut myös yksityiseltä palvelujen tuottajalta kuntayhtymän kanssa etukäteen sovittavalla tavalla. Myös ostopalvelut on tällöin järjestettävä sopimuksen mukaisesti.

Kunta toteuttaa palvelun sopimuksessa tarkoitetulle oppilasryhmälle perusopetuksen toimintapäivinä aamuisin ja iltapäivisin, tarkemmin sopimuksessa kuvattuina aikoina. Kunta tuottaa palvelua myös perusopetuksen loma-aikoina sopimuksessa erikseen sovittuina aikoina. Toimintaa ei järjestetä heinäkuussa. Kunta toteuttaa palvelun yhteistyössä kuntayhtymän kanssa määriteltävissä toimipisteissä ja tiloissa oman henkilöstönsä avulla. Henkilöstöllä on oltava oppilaiden erityistarpeiden edellyttämä osaaminen ja koulutus. Tavoitteena on, että palvelu toteutuu tutun ja mahdollisimman pysyvän henkilöstön toimesta.

Kunnan on huomioitava erityishuollon aamu- ja iltapäivähoidon toteutuksessa siihen osallistuvien lasten yksilölliset erityistarpeet. Kunnan erityishuoltona toteuttama aamu- ja iltapäivähoito tarjoaa lapselle tarpeen mukaisen hoidon ja hoivan, tukee lapsen kasvua ja kehitystä, vahvistaa osallisuutta ja tarjoaa mahdollisuuden lepoon ja virkistykseen.

Toiminnan tavoitteena on alueellisesti yhdenmukainen palvelun toteutuminen, hyvä laatu ja palveluiden kustannustehokas tuottaminen. Tarkoituksena on myös, että palvelua kehitetään ja sille luodaan yhtenäiset toimintaperiaatteet sopimuksen voimassaoloaikana.

Toiminta on omakustannusperusteista. Sopimuksen kohteena olevia palveluita ei tuoteta muita kuin sopimuksen osapuolia varten.

Talous ja rahoitus

Erytishuoltona järjestettävä aamu- ja iltapäivähoito toteutetaan kuntayhtymän yhtymävaltuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti ja nykyisten, kuntakohtaisten määrärahojen puitteissa. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät jäsenkuntien käyttämien palvelujen mukaan.

Määrärahojen kasvu on mahdollista toiminnan asiakasmäärän ja asiakastarpeiden kasvun mukaisesti. Erytishuoltona järjestettävän aamu- ja iltapäivähoidon talousarviota valmisteltaessa jäsenkunnille varataan tilaisuus tehdä ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin.

Sopimuksen voimassaolo

Tehtävä sopimus on voimassa määräaikaisena 1.1.2021 - 31.12.2022. Tarkoituksena on, että sopimusta sovelletaan vuoden 2021 alusta lähtien. Sopimus päättyy ilman eri irtisanomista määräajan päättyessä. Sopimusluonnos on esityslistan liitteenä.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää

1. hyväksyä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien välisen sopimuksen aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä erityishuoltona liitteen mukaisena,
2. todeta, että sopimusta sovelletaan toimintaan vuoden 2021 alusta lähtien ja

3. valtuuttaa sivistysjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen Nurmijärven kunnan puolesta ja tekemään sopimukseen tarvittaessa teknisluontoiset muutokset ja korjaukset.

Tämä päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.
Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Valmistelija

Sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410

Asian käsittely

Asian käsittelyn aikana esittelijä selvitti asian valmisteluun liittyneestä asiakasosallisuuden huomioimisesta:

Valmistelun yhteydessä huomioitiin asiakasosallisuus siten, että vammaispalvelut on pyytänyt kuntayhtymän alueen kuntien vammaisneuvostoilta lausuntoa vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta 23.10.2020 mennessä. Lausuntopyyntö on pyydetty osallistamaan palveluja käyttävien lasten vanhempia valmiiden kysymysten avulla. Vastaukset lausuntopyyntöön on saatu kaikilta alueilta lukuun ottamatta Mäntsälän vammaisneuvostoa. Lisäksi Järvenpäässä palvelua käyttäviltä lapsilta saatiin hyviä näkökulmia huomioitavaksi tulevilla palveluilla.

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan hyväksi puoliksi on nähty tuki vanhemmille ja perheelle, vanhempien työssäkäynnin mahdollistaminen, lapsilähtöisyys, mielekkään toiminnan sekä levon tarjoaminen ja tutut aikuiset sekä kaverit toiminnassa. Edellä mainittujen asioiden lisäksi tärkeinä on pidetty henkilökuntaan liittyviä palvelun laadusta kertovia tekijöitä, kuten ammattitaitoa, henkilökunnan pysyvyyttä ja motivoituneisuutta sekä palvelun vastaamista lasten tarpeisiin ja hyvää yhteistyötä sekä luottamusta suhteessa vanhempiin.

Parannustoiveina on tuotu esille laajemmat toiminta-ajat sekä loma-ajan selkeämmät käytännöt. Erityisen tärkeänä on pidetty lasten ja perheiden tarpeiden huomioimista, henkilökunnan riittävyyttä sekä ammattitaitoa, tilojen toimivuutta ja toiminnan virikkeellisyyttä sekä monipuolisuutta.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Liitteet

Liite[3]

17012021 Sopimus aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä erityishuoltona

Otto-oikeuden käyttäminen viranhaltijoiden päätöksiin

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 15

Kuntalain 92 §:n mukaan kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa hallituksen käsiteltäväksi asian, joka on kuntalain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Nurmijärven kunnan hallintosäännön 26 §:n mukaan asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja tai kunnanjohtaja.

Kunnanhallituksella ei ole otto-oikeutta kuntien yhteisen lautakunnan tekemiin päätöksiin.

Nurmijärven kunnan hallintosäännön 27 §:n mukaan asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jolle asiaa ole ilmoitettu otettavaksi kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Nurmijärven kunnan hallintosäännön 28 §:n mukaan asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi. Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunnan puheenjohtajan lisäksi johtokunnan esittelijä. Jos asia on päätetty ottaa sekä liikelaitoksen johtokunnan että kunnanhallituksen käsiteltäväksi, käsitellään asia kunnanhallituksessa.

Hallintosäännön 29 §:n 1 momentin nojalla kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden ja toimielinten on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä. Määräys ei koske päätöksiä, joista kunnanhallitus on erikseen ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakuntien ja johtokuntien alaisten viranomaisten päätöksistä ilmoitetaan ao. lautakunnalle tai johtokunnalle.

20.1.2021 mennessä ovat valmistuneet liitteessä (sisältää henkilötietoja) mainitut viranhaltijapäätökset.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Lautakunta päättää merkitä liitteessä esitetyt viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja todeta, ettei lautakunta käytä tehtyjen päätösten osalta otto-oikeuttaan.

Valmistelija

Hallintopäällikkö Marja Viljamaa, puh. 040 317 2400

Asian käsittely

Esittelijä toi tiedoksi 27.1.2021 mennessä valmistuneet viranhaltijoiden päätökset (liite, sisältää henkilötietoja), ja esitti, että lautakunta merkitsee ne tiedoksi ja toteaa, ettei lautakunta käytä tehtyjen päätösten osalta otto-oikeuttaan.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet

Liite[4]

Päätösluettelo 14.1.-27.1.2021

Ilmoitusasiat

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 16

- Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamat opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 29 §:n mukaiset esi ja esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat vuonna 2021
- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 26.11.2020: Lukiokoulutus – yksikköhinnat sekä erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitus vuonna 2021
- Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun on valittu satunnaisotannalla kuntia tai kunnista koostuvia alueita. Kuntia, joissa järjestetään kokeiluna kaksivuotista esiopetusta on 105. Nurmijärven kunta tuli valituksi kokeilukunnaksi.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Merkitään tiedoksi.

Valmistelija

Hallintopäällikkö Marja Viljamaa, puh. 040 317 2400

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kehitys- ja keskusteluasiat

Sivistyslautakunta 28.01.2021 § 17

- Keskusteltiin palveluverkkosuunnitelmaan liittyen Rajamäen alueen päiväkotien osalta varhaiskasvatuksen integroitujen erityisryhmien sijoittumisesta tulevaisuudessa

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 9, § 10, § 11, § 13, § 14

Oikaisuvaatimus

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- Se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- Kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Nurmijärven kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

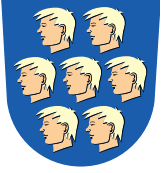
Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- Päätös, johon haetaan oikaisua
- Miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- Millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Nurmijärven kunnan Sivistyslautakunta

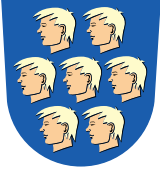
Kirjaamon yhteystiedot:

Käyntiosoite: Keskustie 2, 01900 Nurmijärvi

Postiosoite: PL 37, 01901 Nurmijärvi

Sähköposti: kunta(at)nurmijarvi.fi

Puhelinnumero: 0403172004

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 12, § 15, § 16, § 17

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhI 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- vaaliviranomaisen tekemää päätöstä (VaaliL 45, 66 ja 83 §).